

**SİVİL HAVA MEYDANLARI, LİMANLAR VE SINIR KAPILARINDA
GÜVENLİĞİN SAĞLANMASI, GÖREV VE HİZMETLERİN
YÜRÜTÜLMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 25/7/1997 No: 97/9707
Dayandığı Kanunun Tarihi : 10/6/1949 No: 5442
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi : 14/8/1997 No: 23080
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5 Cildi: 36 S.:

2

14/2/2019 tarihli ve 30686 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 13/2/2019 tarihli ve 756 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca bu Yönetmelik Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir.

2

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 – Bu Yönetmelik, sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında güvenlik ve diğer hizmetlerin tek otoritenin yönetimi altında düzenli, sürekli ve etkin bir biçimde yerine getirilmesi, sivil hava meydanlarında ve limanlarda Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), Avrupa Sivil Havacılık Konferansı (ECAC) ve Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından belirlenen güvenlik önlemlerinin alınması, sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında görevli kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliğinin sağlanmasında mülki idare amirlerinin görev, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.¹

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönetmelik, sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında genel güvenliğin sağlanmasını, buralara giriş çıkışların düzenlenmesini, görevli kuruluşların teknik nitelikteki hizmetleri ile ticari faaliyetleri hariç, görev ve hizmetlerinin denetimini, bunlar arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanmasını, vali ve görevlendirilen mülki idare amirlerinin bu konulardaki görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

Hukuki dayanak

Madde 3 – Bu Yönetmelik, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun Ek 1 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu Yönetmelikte geçen:

- a) Sivil hava meydana; karada ve su üzerinde hava araçlarının kalkması ve inmesi için özel olarak hazırlanmış, hava araçlarının bakım ve diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına, yolcu ve yük alınmasına, verilmesine elverişli tesisler bulunan yerleri,
- b) Limanlar; deniz limanlarındaki giriş çıkış kapılarını,
- c) Sınır kapıları; karayolu sınır kapılarını,

¹ 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın 1 inci maddesi ile bu fıkrafta yer alan “sivil hava meydanlarında Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) ve Avrupa Sivil Havacılık Konferansı (ECAC)” ibaresi “sivil hava meydanlarında ve limanlarda Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), Avrupa Sivil Havacılık Konferansı (ECAC) ve Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO)” şeklinde değiştirilmiştir.

ç) Vali; sivil hava meydanlarının, limanların ve sınır kapılarının bulunduğu illerin valilerini,

d) Bakanlık; sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında görev yapan kamu kurum ve kuruluşlarının bağlı ve/veya ilgili bulunduğu bakanlığı,

3444

e) Genel müdürlük, kurum ve kuruluş; sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında görev yapan kamu kurum ve kuruluşlarının bağlı olduğu, genel bütçeye tabi, katma bütçeli veya kamu iktisadi teşebbüsü olarak kurulmuş genel müdürlükleri veya benzeri kurum ve kuruluşları,

f) Mülki idare amiri; sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında ilgili vali tarafından 5442 sayılı Kanun gereğince görevlendirilen vali yardımcıları ile kaymakamları,

g) (ICAO); Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü'nü,

h) (ECAC); Avrupa Sivil Havacılık Konferansı'nı

ı) (Ek:RG-27/11/2024-32735-CK-9173/2 md.) (IMO): Uluslararası Denizcilik Örgütünü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev Yetki ve Sorumluluklar

Valinin görev, yetki ve sorumlulukları

Madde 5 – Vali, bu Yönetmelik kapsamına giren yerlerdeki kuruluşların teknik nitelikteki hizmetleri ile ticari faaliyetleri dışındaki görev ve hizmetlerinin Yönetmelikte öngörülen biçim ve ölçüde yerine getirilmesi amacıyla;

a) Hizmetlerin düzenli, etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesi için görevli kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak ve denetlemekle,

b) Sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında gerekli güvenlik önlemlerini almak, özel ve genel kolluk kuvvetlerinin tam bir işbirliği halinde çalışmalarını temin etmek ve uygulamaları denetlemekle,

c) Sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında giriş ve çıkışların düzenli bir şekilde yapılması, can ve mal güvenliğinin sağlanması, muhtemel yasadışı eylemlere karşı gerekli tertip ve tedbirlerin alınması, yolcu ve eşya trafiğinin güven içinde yürütülmesi amacıyla gerekli önlemleri almak, aldırarak ve denetlemekle,

ç) Hizmetlerle ilgili yatırımların zamanında gerçekleştirilmesi için gerekli gördüğü önlemleri belirlemek ve bunların uygulanması için ilgili bakanlık ve kuruluşlara önerilerde bulunmakla,

d) (ICAO) (ECAC) ve (IMO) tarafından belirlenen güvenlik önlemleri başta olmak üzere, Türkiye'nin katıldığı uluslararası sivil havacılık ve limanlar ile ilgili sözleşmelerle, ikili hava ulaştırma anlaşmaları ve uluslararası diğer anlaşma ve belgelerin gereklerini takip etmekle,²

e) Genel güvenlik, sivil havacılık, sınır ve limanlarla ilgili mevzuat ile Başbakanlık, bakanlık genelgeleri ve güvenlik talimatları, yetkili kurumların düzenlediği teftiş, inceleme ve değerlendirme raporlarında belirtilen eksiklik ve önerileri değerlendirmek ve izlemekle,

f) Basın ve yayın kuruluşları ile ilişkileri, hizmet gerekleri ve genel güvenlik ilkeleri çerçevesinde belli esaslara bağlamakla,

g) Uluslararası nitelikteki kuruluşları temsil eden kişi ve kuruluşların sahadaki temas ve incelemelerini; güvenlik, verimlilik ve karşılıklılık çerçevesinde takip etmekle,

² 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın 3 üncü maddesi ile bu fıkrada yer alan "ve (ECAC)" ibaresi "(ECAC) ve (IMO)" şeklinde ve "sivil havacılıkla" ibaresi "sivil havacılık ve limanlar ile" şeklinde değiştirilmiştir.

h) Protokol kurallarını, karşılama ve uğurlamaları, ilgili mevzuat, Başbakanlık genelgeleri, uygulanan teamül ve diğer talimatlar çerçevesinde uygulanmasını sağlamakla,

i) Resmi ve özel kuruluşlara bağlı personelin uluslararası standartlara uygun Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı ve Milli Sivil Havacılık Güvenliği Eğitim Programında belirtilen eğitimlerini sağlamakla,

i) Sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında meydana gelecek muhtemel olaylara karşı güvenlik talimatı, muhtemel hareket tarzı planı, acil durum planı, yasadışı müdahale eylemlerine karşı yapılacak işlemler yönergesi ile yangın-kaza-kırımlara karşı yapılacak işlemlere dair yönerge ve talimatları ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile koordine ederek hazırlamak ve bunların yürürlüğünü takip etmekle,

görevli, yetkili ve sorumludur.

Valinin yetki devri

Madde 6 – Vali, bu Yönetmelikle kendisine verilen yetkileri sivil hava meydanı, liman ve sınır kapılarında 5442 sayılı Kanun kapsamında mülki idare amiri sıfatıyla sürekli olarak görevlendireceği vali yardımcısına veya kaymakama devredebilir.

Vali, mülki idare amirine devrettiği yetkilerin ilgili mevzuat ile bu Yönetmeliğin amacına uygun olarak kullanılmasını ve işlerin yürütülmesini izlemek, gözetlemek ve denetlemekle yükümlüdür.

Vali devrettiği yetkileri ve mülki idare amirlerine tanınan diğer yetkileri gerektiğinde bizzat kullanır.

Bu yerlerde, mülki idare amirinin izin, hastalık gibi nedenlerle görevinde bulunamaması ya da henüz görevlendirilmemiş olması halinde vali tarafından mülki idare hizmetleri sınıfından bir vekil tayin edilir.

Giriş çıkışlar ve giriş kartları

Madde 7 – Sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında görevli resmi ve özel kuruluşlara bağlı tüm personel ile araçlar için verilecek giriş kartları emniyet birimlerince gerekli güvenlik tahkikatı yapıldıktan ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü uhdesindeki Kaçakçılık Bilgi Bankasından sorulduktan ve ilgili birimce tanzim edildikten sonra mülki idare amirliklerince onaylanarak verilir.³

Düzenlenecek giriş kartlarının çeşitleri, veriliş şekli, değiştirilmesi, iptali, diğer giriş çıkışlar, park yerleri ve her türlü trafik düzenlemeleri ile sair hususlara ilişkin esaslar ilgili birimlerin görüşü alınarak mülki idare amirlerince hazırlanıp vali tarafından onaylanarak yürürlüğe girecek yönergelerle belirlenir.

Arama yetkisi

Madde 8 – Mülki idare amiri, genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından gerekli gördüğü hallerde; sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında, 5442 sayılı Kanununun Ek 1 inci maddesi çerçevesinde binaları, uçakları, helikopterleri, gemileri ve her türlü deniz ve kara taşıtlarını, giren çıkan yolcular ile buralarda görevli kamu ve özel kuruluşların tüm personelinin üstlerini, araçlarını ve eşyalarını aratmaya yetkilidir. Bu aramada gümrük mevzuatı ile ilgili mühürlerin sökülmesi gerekiyorsa ilgili kuruluşların da katılımı sağlanır.

³ 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın 4 üncü maddesi ile bu fıkrafta yer alan “Kaçakçılık, İstihbarat ve Narkotik Daire Başkanlığındaki” ibaresi “uhdesindeki” şeklinde değiştirilmiştir.

Arama emri, aramanın kimler tarafından yapılacağı belirtilmek kaydıyla ve yazılı olarak verilir. Acil durumlarda sözlü olarak verilen emir derhal yerine getirilir ve bu emir en kısa zamanda yazı ile teyit edilir. Aramalar gümrüklü alanlarda gümrük ve gümrük muhafaza diğer sahalarda ise kolluk görevlileri tarafından yapılır.

(Değişik fıkra:RG-27/11/2024-32735-CK-9173/5 md.) 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunundaki hükümler saklıdır.

Haber iletme ve yardımlaşma

Madde 9 – Gerekli tedbirlerin zamanında alınması amacıyla emniyet, Jandarma, Jandarma ve Kara Kuvvetleri komutanlıklarına bağlı sınır birlikleri, sahil güvenlik, gümrük, gümrük muhafaza ve diğer kamu kuruluşları elde ettikleri bilgileri kendi görev alanında değerlendirerek gereğini yapmakla birlikte, ilgili birimlere ve mülki idare amirine hemen iletme ve varsa mülki idare amirinin, emirlerine göre hareket etmeyle yükümlüdür.

Kuruluşlar, bu çerçevede ve diğer hizmetlerle ilgili olarak mülki idare amirinin talebi üzerine, mevzuatla verilen görevleri aksatmayacak şekilde birbirlerine geçici olarak personel, araç ve gereç yardımı yaparlar. Ancak bu şekilde görevlendirilen personel, görevlendirildiği birim amirinin sevk ve idaresinde istihdam edilir.

Mülki idare amirinin değerlendirmesi

Madde 10 – Mülki idare amiri, hizmet kuruluşlarının amir ve memurları hakkında, sicil raporu verilmesinde, yükselme ve atamalarda gözönünde tutulmak üzere, değerlendirme raporu düzenler. Bu raporlar ilgili bakanlık, vali, kurum ve kuruluşlara gönderilir.

Disiplin kovuşturması

Madde 11 – Mülki idare amiri, gerekli gördüğü hallerde, sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında görevli amir ve memur hakkında disiplin mevzuatına, işçi veya diğer personel hakkında ise tabi oldukları mevzuata göre işlem yapılmasını ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirir. Kuruluşlar yapılan kovuşturma sonucunda tanzim edilen raporu ve yapılan işlem sonucunu en kısa zamanda ilgili mülki idare amirlerine bildirmekle yükümlüdür.

Mülki idare amiri, gerekirse disiplin kovuşturması yapabilir, uyarma ve kınama cezası verebilir. Mülki idare amirine göre vali bir üst disiplin amiridir. Mülki idare amirince verilen cezalara karşı valiye itiraz edilebilir.

Takdirname ve ödül

Madde 12 – Mülki idare amiri, görevinde olağanüstü gayret ve çalışması ile başarı sağlayanlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olanlara takdirname verebilir. Verilen takdirmeler sicile geçer. Gerekli gördüklerinin ödüllendirilmesi için ilgili kuruluşlara öneride bulunur.

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelin, özel yasaları gereği ödüllendirilmelerini kendi kuruluşlarından ister.

Soruşturma ve görevden uzaklaştırma

Madde 13 – Mülki idare amiri, hizmet kuruluşlarında görevli amir ve memurlar hakkında soruşturma açmaya, soruşturmaları bizzat yapmaya veya yaptırmaya, bu amaçla ilgili bakanlık veya kurum ve kuruluşlardan

denetim elemanı istemeye, memurların yargılanmaları usulüne tabi olmayanların evrakını doğrudan adli mercilere intikal ettirmeye yetkilidir.

Hizmetin gerektirdiği hallerde, görev başında kalmalarında sakınca görülen birinci derecede amir düzeyindeki personel valinin muvafakatı ile, diğerleri resen olmak üzere, mülki idare amirinci görevden uzaklaştırılır. Uzaklaştırma işlemleri valiliklerce ilgili bakanlık veya kurum ve kuruluşlara bildirilir.

İzin

Madde 14 – Mülki idare amiri, görev ve yetki alanı içinde bulunan kuruluşların bu yerlerdeki en büyük amirlerinin yıllık izinlerinin kullanma zamanı hakkında görüş bildirmeye ve mazeret izni vermeye; ilgili amirin görüşünü alarak diğer personele mazeret izni vermeye yetkilidir.

Yazışmalar

Madde 15 – Bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar bu yerlerdeki kuruluşları ile yazışmalarını mülki idare Amirliği aracılığı ile yaparlar.

Yönetmelik kapsamındaki alanlarda hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında yapacakları yazışmalarda da bu usule uyulur.

Teknik, istatistiki, mali ve ticari konularda doğrudan yazışma yapılır. Gerektiğinde hangi konuların bu mahiyette olduğu valiliğin görüşü alınmak suretiyle ilgili bakanlıkca tespit olunur.

Yatırımlar

Madde 16 – Bu Yönetmelik kapsamına giren yerlerde yapılacak yatırımların her safhasında valiye bilgi verilir.

Mülki idare amirleri yatırım faaliyetlerini takip etmeye ve görüş bildirmeye yetkilidirler. Gerekli hallerde ilgili kuruluşlardan yatırımların hızlandırılması yönünde tedbir alınmasını isteyebilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Güvenlik Tertip ve Tedbirleri

Güvenlik tedbirleri

Madde 17 – Mülki idare amiri, kamu ve özel sektöre ait havaalanlarında (ICAO), (ECAC) ve (IMO) tarafından belirlenen güvenlik önlemlerinin alınması, havaalanları, limanlar ve sınır kapılarında can ve mal güvenliğinin sağlanması, yolcu ve eşya trafiğinin güvenlik içinde yürütülmesi, yasadışı müdahale, yangın ve diğer tehlikelere karşı korunması amacıyla gerekli tedbirleri alır, aldırır ve denetler.⁴

Bu görevin yerine getirilmesinde, Maliye, Sağlık, Ulaştırma, Turizm bakanlıkları ile Gümrük Müsteşarlığı, İçişleri Bakanlığı ve mülki idare amirlerine gereken desteği sağlar ve işbirliğinde bulunur.

⁴ 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın 6 ncı maddesi ile bu fıkrada yer alan “(ICAO) ve (ECAC)” ibaresi “(ICAO), (ECAC) ve (IMO)” şeklinde değiştirilmiştir.

Merkez Güvenlik Kurulu

Madde 18 – (Değişik fıkra:RG-27/11/2024-32735-CK-9173/7 md.) Ülke genelinde kamu ve özel sektöre ait sivil havaalanları, limanlar ve sınır kapılarında güvenlik stratejilerini belirlemek, koordinasyonunu ve uygulanmasını takip etmek amacıyla İçişleri Bakanınca görevlendirilecek Bakan Yardımcısının başkanlığında; Bakanlarınca görevlendirilecek Dışişleri Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı Bakan Yardımcıları, Emniyet Genel Müdürü, Jandarma Genel Komutanı, Sahil Güvenlik Komutanı, Gümrükler Genel Müdürü, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürü, Sivil Havacılık Genel Müdürü, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürü, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürü, Denizcilik Genel Müdürü, Göç İdaresi Başkanı ve İller İdaresi Genel Müdüründen oluşan “Merkez Güvenlik Kurulu” oluşturulur. Bu Kurul yılda iki defa toplanır. Kurul, gerektiğinde Kurul Başkanının daveti üzerine yılda ikiden fazla da toplanabilir.

Kurul'a gerektiğinde konuyla ilgili kamu ve özel kuruluş temsilcileri çağrılabilir. Kurul'un sekretarya hizmetleri Göç İdaresi Başkanlığı tarafından yerine getirilir. Kurul'da alınan kararlar ilgili kuruluşlara gönderilir. Tespit edilen eksiklik ve aksaklıklar ivedilikle giderilir.⁵

Merkez Güvenlik Kurul'u sivil hava alanları, limanlar ve sınır kapıları için ayrı ayrı olarak da oluşturulabilir.

Güvenlik Komisyonu

Madde 19 – (Değişik fıkra:RG-27/11/2024-32735-CK-9173/8 md.) Sivil havaalanları, limanlar ve sınır kapılarında güvenlik tedbir ve tertiplerinin geliştirilmesi ve uygulanması; yürütülen güvenlik eğitim ve denetim hizmetleri ile ilgili uygulanan tedbirleri, görülen aksaklık ve eksiklikleri görüşmek üzere mülki idare amirinin başkanlığında, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, emniyet, jandarma, göç, sağlık kuruluşlarının ve limanlarda Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Bölge Liman Başkanlığı/Liman Başkanlığı temsilcilerinin katılımı ile “Güvenlik Komisyonu” oluşturulur. Dışişleri Bakanlığının yurt içi temsilciliği bulunan bölgelerde mülki idare amiri tarafından komisyon toplantılarına ilgili temsilci de davet edilir. Kurul her ay toplanır. Sekretarya görevi, il göç idaresi müdürlüğüne yerine getirilir.

Acil durumlarda bu Komisyon kriz yönetim merkezi olarak da görev yapar. Gerektiğinde konuyla ilgili kamu ve özel kuruluş temsilcileri komisyona çağrılır.

Toplantıda alınan kararlar, görülen eksiklik ve aksaklıklar ilgili kuruluşlara bildirilir ve kuruluşlar gereğini ivedilikle yerine getirirler.

Güvenlik kuvvetlerinin koordinasyonu

Madde 20 – Mülki idare amiri, havaalanları, limanlar ve sınır kapılarında güvenlik görev ve sorumluluğunu, genel kolluk kuvvetleri ve 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun kapsamında izin verilen özel güvenlik birimleri veya özel güvenlik şirketleri ile yerine getirir.⁶

Havaalanları güvenliği

Madde 21 – Sivil havaalanlarında kanun dışı eylemlere karşı, yolcuların, mürettebatın, yer personelinin ve halkın güvenliği için alınacak tedbirler, hizmetlerin düzen içinde ve süratle yürütülmesine engel olmayacak şekilde düzenlenir.

⁵ 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın 7 nci maddesi ile bu fıkra da yer alan “sekretarya hizmetleri Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından” ibaresi “sekretarya hizmetleri Göç İdaresi Başkanlığı tarafından” şeklinde değiştirilmiştir.

⁶ 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın 9 uncu maddesi ile bu fıkra da yer alan “özel güvenlik teşkilatıyla” ibaresi “10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun kapsamında izin verilen özel güvenlik birimleri veya özel güvenlik şirketleri ile” şeklinde değiştirilmiştir.

Alınacak güvenlik tertip ve tedbirleri (ICAO) ve (ECAC) tarafından belirlenen standartlar çerçevesinde her havaalanının mahalli şartlarına ve eldeki imkanlara göre, maksadı en iyi sağlayacak şekilde düzenlenir ve geliştirilir.

3449

Yolcuların, bagajların, yolcu beraberindeki eşyaların kontrol ve denetiminden geçirilmesini sağlayacak, silah, patlayıcı madde ve uçak için tehlike arzeden maddelerin havaalanı sınırları içerisine ve uçağa girişini önleyecek, caydıracak, muhtemel saldırıyı uçağa ulaşmadan ortaya çıkaracak tedbirler alınır.

Havayoluyla, paket, yük ve kargo nakleden posta idareleri, kargo şirketleri ve ilgili kuruluşlar; patlayıcı madde, silah ve uçuş güvenliğini tehlikeye düşürecek maddelerin, eşya ve paketlerin uçaklara yüklenmesine ve girmesine meydan vermeyecek tedbirleri alırlar.

Muayene ve kontrol usulleri

Madde 22 – Yolcuların ve kabin bagajlarının kargo, posta paketi ve uçağa verilen yüklerin kontrolünde; metal, el ve kapı dedektörleri, röntgen cihazları, düşük basınçlı hücre, koklama dedektörleri (patlayıcı, uyuşturucu) ve köpek kullanılır. Gerekliğinde paketler açtırılarak elle arama yapılır veya 24 saat beklemeye alınır. Gerekli görüldüğünde uçak başında sahiplerince gösterilmesi sağlanır. Sahipsiz bagajlar uçağa alınmaz.

Arama için kullanılan teknik ve elektronik cihazların temini, bagaj, paket ve kargoları kabul eden kuruluşlara aittir.

Uçağa geçiş kontrolleri

Madde 23 – Uçağa biniş kartı ile uçağa binen yolcu sayısı arasında mutabakat sağlanır. Terminal ve uçağa giriş kontrollerinde kuyruk teşkiline, yolcuların rahat ve huzurunun gereksiz yere bozulmasına meydan vermeyecek tedbirler alınır.

Transit ve transfer yolcular ile bunların bagajlarının diğerleri ile karışmaması için gümrük muhafaza idaresince gerekli tedbirler alınır.

Güvenliğin gerektirdiği ve benzeri acil hallerde yolcuların eşyaları ile uçağı boşaltmaları ve uçağın aranması istenebilir. Bu arama, uçak mürettebatı veya bir pilot eşliğinde yapılır. Uçakta kalan yolcuların eşyalarını belirlemeleri istenir. Mevcut olmayan yolculara ait eşyalar uçaktan indirilir ve aramaya tabi tutulur. Uçaklara yüklenen uçuş doküman çantaları, ikram malzemeleri ve uçakta yolculara satılmak üzere alınmış olan gümrüksüz maddeler hazırlanma ve uçağa giriş safhasında güvenlik kontrolünden geçirilir. Yetkisiz kişilerin bagajlara ve kargo maddelerine ulaşmasına ve sabotaj cihaz ve düzenleri yerleştirilmesine imkan vermeyecek tedbirler alınır.

Güvenlikle ilgili diğer hususlar

Madde 24 – Havaalanlarının karaya, denize ve havaya dönük bölümlerinde güvenlik, mülki idare amiri tarafından sağlanır. Ancak havaya dönük bölümlerinde uçuş güvenliği (ICAO) ve (ECAC) kurallarına göre uçuş tarifeleri, slot uygulamaları, havaalanlarında zorunlu tadilat ve düzenlemelerin yapılması, fiziki engellerin tesisi, diğer engeller ile yetkisiz kişilerin geçişini önleyecek tesislerin yapılması Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yerine getirilir.⁷

Uçak güvenliği

Madde 25 – Uçakların güvenliğinde temel sorumluluk işletmeciye aittir. Yetkisiz kişilerin uçağa yaklaşmasını önleyecek tedbirler ise ilgili güvenlik birimince alınır.

⁷ 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı’nın 10 uncu maddesi ile bu fıkrada yer alan “karaya ve havaya” ibaresi “karaya, denize ve havaya” şeklinde ve “Ulaştırma Bakanlığı” ibaresi “Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

Uçaklar, patlayıcı madde yerleştirilmesi ihtimaline karşı, yetkili teknisyenler, patlayıcı uzmanları veya uçak özel güvenlik hizmet ve denetimi veren kuruluşlar tarafından uygun zamanlarda önceden hazırlanmış kontrol listelerine göre aramaya tabi tutulur.

Uçak park yerleri aydınlatılır, mümkünse kapalı devre TV sistemi ile gözetlemeye alınır.

VİP salonları

Madde 26 – VİP salonlarına, Başbakanlıkça belirlenen esaslara uymayan kişilerin alınması önlenir. Buradan faydalananlar ve bagajları teknik cihazlarla kontrol edilir. Üzerinde silah bulunanların silahlarını inişte almak üzere görevlilere teslim etmeleri zorunludur.

Karşılıyıcı ve uğurlayıcılar

Madde 27 – Karşılıyıcı ve uğurlayıcıların terminale alınmaması esastır. Havalanına girişlerde karşılıyıcı ve uğurlayıcı bölümü bulunmayan havaalanlarında gerekli kontroller yapılmak kaydıyla terminale alınabilirler.

Görevlilerin dışında karşılıyıcı ve uğurlayıcıların aprona geçmesi kesinlikle önlenir.

Alınan tedbirlerin denetimi

Madde 28 – Havaalanlarında alınan tüm tertip ve tedbirler 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu, (ICAO) ile (ECAC) kural ve standartlarına uygun olarak yerine getirilir.

Bu kurallara uyulup uyulmadığı, İçişleri Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığınca denetlenir.

Güvenlik Eğitim, Araştırma ve Denetleme Birimi

Madde 29 – Sivil hava meydanlarında görev yapan güvenlik personeli başta olmak üzere hava meydanlarındaki kamu ve özel sektöre ait kurum ve kuruluşlarda görev yapan her seviyedeki personelin (ICAO) ve (ECAC) ile Milli Sivil Havacılık Eğitim Programının öngördüğü standartlarda eğitimlerini sağlamak, hava meydanlarında alınan güvenlik tertip ve tedbirlerini denetlemek, araştırmak ve geliştirmek üzere mülki idare amirine bağlı Güvenlik, Eğitim, Araştırma ve Denetleme Birimi oluşturulur.

Güvenlik, Eğitim, Araştırma ve Denetleme Biriminde Devlet Hava Meydanlar İşletmesi Baş Müdürlüğü, Hava Meydanı Emniyet Koruma Şube Müdürlüğü ve Gümrük Müdürlüğü tarafından yeteri kadar uzman görevlendirilir. Gerektiği hallerde diğer kamu ve özel sektöre ait kuruluşlardan temsilci görevlendirilebilir.

Güvenlik, Eğitim Araştırma ve Denetleme Birimi oluşturulamayan hava meydanlarında eğitim ve denetleme görevleri Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı gereğince oluşturulan Eğitim, Araştırma ve Denetleme Uzmanları Kurulu tarafından yerine getirilir.

Limanlarda alınacak tedbirler

Madde 30 – Limanlarda hertürlü güvenlik tertip ve tedbirleri ilgili mevzuat ile vali tarafından verilecek emir ve talimatlara göre görevlendirilen mülki idare amiri tarafından alınır.

Mülki idare amiri bu tedbirleri, kolluk kuvvetleri ve özel güvenlik birimleri ile alır ve aldırır.

Güvenlik için gerekli teknik ve elektronik cihazlar, mülki idare amirinin vasıtasıyla ilgili genel kolluk kuvvetlerinin görüşü alınarak limanı işleten kurum ve kuruluş tarafından temin edilir.⁸

Mülki idare amiri yolcu ve eşya naklinin güvenlik içinde yapılması için gerekli tedbirleri alır, aldırır ve denetler; gördüğü eksiklik ve aksaklıkları ilgili kuruluşlara bildirir ve en kısa zamanda giderir.

Limanlardaki güvenlik makamları

Madde 31 – Limanlarda, karada alınacak güvenlik tedbirleri polis, jandarma, gümrük muhafaza ve özel güvenlik görevlileri; denizde alınacak tedbirler ise Sahil Güvenlik Komutanlığı, deniz polisi, gümrük muhafaza idaresi ve özel güvenlik görevlileri aracılığı ile alınır.⁹

Sınır kapılarında alınacak tedbirler

Madde 32 – Ülkemize giriş ve çıkış yapılan sınır kapılarında, ülkemiz ve vatandaşlarımızın can, mal ve sağlığına zarar verecek her türlü maddenin girmesini ve çıkmasını önleyecek tedbirler alınır.

Bu tedbirler mülki idare amiri tarafından, buralarda görevli ilgili kuruluşlarla koordine edilerek, yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre yerine getirilir. Yasadışı yollarla yurt dışına çıkış ve yurda girişler önlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Yardımcı personel ve büro hizmetleri

Madde 33 – Mülki idare amirlerine yardımcı olmak ve büro hizmetlerini yürütmek üzere gerekli personel kadroları ile büronun demirbaş, kırtasiye ve benzeri ihtiyaçları valinin talebi üzerine sivil hava meydanlarında Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünce, limanlarda Bölge Liman Başkanlığı/Liman Başkanlığınca, sınır kapılarında ise gümrük idaresinin bağlı olduğu bakanlıkca karşılanır.¹⁰

Mülki idare amirinin taşıt ve lojman ihtiyacı İçişleri Bakanlığınca karşılanır.

İstisnai hizmetler

Madde 34 – Sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında görevli kuruluşların işletmecilik bakımından özellik arzeden ve teknik nitelikli hizmetleri bu Yönetmelik hükümlerine tabi olmaksızın kuruluşların özel mevzuatları uyarınca ilgili bakanlıkların, genel müdürlüklerin ve kuruluşların görevlilerince yerine getirilir. Gümrüklü saha içinde yer alsalar dahi birden fazla il ile bağlantılı olarak görev yapan bölgesel kuruluşların bu mahiyetteki hizmetleri açısından bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Hizmet veren kamu kuruluşlarının çalışma saatleri, mülki idare amirinin görüşü alınarak düzenlenir.

⁸ 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın 11 inci maddesi ile bu fıkrafta yer alan “Emniyet Genel Müdürlüğünün” ibaresi “mülki idare amirinin vasıtasıyla ilgili genel kolluk kuvvetlerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

⁹ 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın 12 nci maddesi ile bu fıkrafta yer alan “özel güvenlik personeli” ibaresi “özel güvenlik görevlileri” şeklinde ve “deniz polisi ve gümrük muhafaza idaresi” ibaresi “deniz polisi, gümrük muhafaza idaresi ve özel güvenlik görevlileri” şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁰ 27/11/2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9173 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın 13 üncü maddesi ile bu fıkrafta yer alan “Denizcilik Müsteşarlığınca” ibaresi “Bölge Liman Başkanlığı/Liman Başkanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

İhtiyaçların bildirilmesi

Madde 35 – Mülki idare amiri, hizmetlerin yoğunlaştığı dönemlerde ilgili bakanlık ve kurumlara ek personel, ödenek ve geçici personel ihtiyaçlarını bildirir. Bu istekler öncelikle değerlendirilerek yerine getirilir.

Sivil hava meydanı, liman ve sınır kapılarında hizmetlerin güvenliği, verimliliği ve etkinliği bağlamında mülki idare amirinin gerekli gördüğü düzenleme, personel, araç gereç konularına ilişkin istek, dilek ve önerileri ilgili bakanlık, genel müdürlük ve kuruluşlarca öncelikle değerlendirilir. Değerlendirme sonucu konusuna göre, valiliğe veya mülki idare amirine bildirilir.

Sınır görüşmeleri

Madde 36 – Komşu ülkelerden Türkiye'ye giriş çıkış yapacak olan yolcuların, hudut komisyonlarına intikali gerekmeyen boyutta olan ve halledilebilecek sorunları mülki idare amirine bildirilir. Sorunun çözümüne ilişkin olarak mülki idare amirinin vereceği talimata göre hareket edilir.

Uygulama düzeni

Madde 37 – Bu Yönetmelik maddelerinin uygulanmasını detaylandırmak amacıyla, mülki idare amirleri ilgili bakanlıkların görüşünü almak suretiyle birden fazla yönerge veya genelge çıkarabilirler. Çıkarılan metinlerin birer örneği ilgili bakanlık ve kurumlara gönderilir.

Kaldırılan hükümler

Madde 38 – 21/12/1981 tarihli ve 8/4018 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik", 21/1/1988 tarihli ve 88/12526 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Havaalanlarında Alınacak Güvenlik Tertip ve Tedbirleri Yönetmeliği" ve 28/4/1989 tarihli ve 89/14080 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Sınır Kapıları ve Gümrük Sahaları İçinde Uyulacak Esaslara Dair Yönetmelik" yürürlükten kaldırılmıştır.

EK MADDE 1- (Ek:RG-14/2/2019-30686-C.K.-756/2 md.)

Mevzuatta, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 40 ıncı maddesinde düzenlenen Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu'na yapılmış olan atıflar bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinde düzenlenen Merkez Güvenlik Kurulu'na yapılmış sayılır.

Yürürlük

Madde 39 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 40 – Bu Yönetmelik hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.¹¹

¹¹ 14/2/2019 tarihli ve 30686 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 756 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın 3 üncü maddesi ile bu fıkrada yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

**25.7.1997 TARİHLİ VE 97/9707 SAYILI BAKANLAR KURULU
KARARI İLE YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE
DEĞİŞİKLİK GETİREN YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE
GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN TABLO**

Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Cuhurbaşkanı Kararının		97/9707 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Yürürlüğe Konulan Yönetmeliğin Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Tarihi	Numarası		
13/2/2019	756	18, Ek Madde 1, 40	14/2/2019
26/11/2024	9173	1, 4, 5, 7, 8, 17, 18, 19, 20, 24, 30, 31, 33	27/11/2024